

سلک شعر از درویشی پارکر

ترجمه پرتو شریعت‌داری

یادداشت مترجم

درویشی روتچیلد پارکر (۱۸۹۳-۱۹۶۷) شاعر، داستان‌نویس و مستقد ادبی در نیو جرسی آمریکا به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در یک صومعه گذراند. نخستین اشعارش در ۱۹۱۶ در مجله *Vogue* انتشار یافت. مدتی بعد، همکاری خود را در زمینه نقد تئاتر و ادبیات و نیز نگارش شعر و داستان با نشریات معتری چون «*New Yorker*» و «*Saturday Evening Post*» گسترش داد. نخستین مجموعه شعر او که با عنوان «ریسمان کافی» در ۱۹۲۶ به چاپ رسید جزو پرفروش‌ترین کتابهای سال شد؛ توفیقی که به ندرت نصیب یک مجموعه شعر می‌شود. دو مجموعه شعر بعدی پارکر «سلاخ شامگاه» و «مرگ و مالیاتها» به ترتیب انتشارشان در ۱۹۲۸ و ۱۹۳۱، جایگاه وی را به عنوان شاعری نوپرداز باسیک و سیاقی عرف‌ستیز و دیدگاهی کاملاً ویژه تحکیم کرد. در رثای زندگان، (۱۹۳۰) و «پس از چنان‌لذتی» (۱۹۳۳)، مجموعه داستانهای کوتاهش، وی را به دریافت جایزه ویژه «آهنگی» نایل گرداند. و سرانجام انتشار کلیات اشعار او با نام «نه بذری چاه» در ۱۹۳۶ توفیقی دوباره نصیب‌ش ساخت.

با این‌همه، حضور مؤثر پارکر در صحنه ادبیات، و به‌ویژه مطبوعات، به‌دلیل داشتن گرایش‌های سیاسی چپ و فعالیتهاش در این عرصه (با آنکه هرگز به طور رسمی عضو حزب کمونیست نشد) با سردی و سکوت دست‌اندرکاران و ارباب رسانه‌ها مواجه می‌گشت. وی در طول جنگ داخلی اسپانیا به عنوان خبرنگار و گزارشگر همواره فعال بود. در ماجراهای پرونده‌های ساچو و وانزتی و احراق حق محاکومان سیاسی چون آنها ساعیانه به دفاع برخاست و مدت‌ها پیش از بقدرت رسیدن فاشیست‌ها و نازی‌ها علیه مخاطرات حاکمیت آنان موضع گیری کرد. وی برخاسته از نسل جوانان حساس و باریک‌بینی بود که به‌دنبال تحولات اقتصادی دهه بیست در اروپا و آمریکا علیه پوچی و فریب ارزش‌های نظام سرمایه‌داری پرچم افراسته، به‌جستجوی

آزادی و اعتلای فرهنگ همت گماشت، و به افشاری این باورهای کاذب و جلوه‌های دروغین می‌پرداختند. در اندک زمانی پارکر، با حساسیت هنرمندانه، مطابیه‌های تلخ و تند و تیزی بینی موشکافانه‌اش به نماد چنین نسلی تبدیل گشت. به همین دلیل کمیته بررسی فعالیتهای ضدآمریکایی وابسته به مجلس نمایندگان آمریکا به سرعت نام او را به فهرست سیاه کسانی افزود که می‌باشد از شرکت در هر نوع فعالیت هنری و اجتماعی محروم شوند. اما این انزوا و غربت تحمیل شده از سوی جامعه نتوانست مانع آن شود که پارکر در شمار یکی از شاخص‌ترین چهره‌های ادبی این چند دهه درآید. در اشعار موجز و آهنگیں او با آن طنز گزنه و هشیارانه‌شان، همواره تضاد و تقابل میان ظواهر بیرونی و واقعیات درونی مضمون اصلی را تشکیل می‌دهد. چنانکه از برگردان دو شعر از اشعار حاضر وی برمی‌آید، پارکر با طنزی غافلگیرکننده عناصر رمانیک و کلیشه‌ای اشعار عاشقانه را به سخوه می‌گیرد و خواننده را از تهی بودن این جامه فاخر و پر تمثیل آگاه می‌سازد.

حدیث حال

در دشنۀ جانکاه است؛

رو دخانه سرد و پرگل و لای است؛

اسید آدم را آبکش می‌کند؛

و افیون جسمش را کرخت می‌کند.

حمل سلاح گرم غیرقانونی است؛

بریسمان دار هم امیدی نیست؛

کاز لاکردار چه بدبوست؛

با این تفاصیل زندگی نیکوست. پتل جامع علوم انسانی

۱۲۸

گل: سوختی آرامیته

پس از دیدار مان او برایم تک شاخه‌ای گل فرستاد.

چه مهرآمیز پیام آور خویش را برگزید؟

آینه دل، پاک، شبنمپوش و عطرآگین -

گل سرخی آراسته.

من با زبان گلک آشنا بودم؛

با من می‌گفت: «در لابه‌لای گلبرگهای نازک من دل او نهان است.»

دیرزمانی است که عشق گل سرخی آراسته را

به پیامبری خویش برگزیده است.

ولی راستی چرا هرگز کسی نبود که برایم
لیموزینی آراسته پیشکش فرستد؟
اما نه، بخت من همواره همین بوده
که تنها گل سرخی آراسته نصیبیم شود.

عاشقانه

محبوب نازنین من ستبر و دلیر است،
واز هر چه پیش آید پروا ندارد.
کلام شیرینش طینن طلا دارد،
و چشمانتش از خنده رخشان است.
چون پرچمی افراشتہ سرمست و شاد است –
آه، که یادش از دل دوشیز گان بیرون نمی گردد.
محبوب نازنین من، دنیای من، بود و نبود –
کاش هرگز ریخت نحسن رانمی دیدم.

محبوب من مجنون، و محبوب من تیزپاست،
واز مادری جوان، رمیده و جان سخت بدنبی آمدما
کوی و برزن با دو پای پرسه زنش مهریان است،
و پرتوفشانی خورشید در هفت آسمان برای او است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
به دیده دل من چنان شکرین است،
که شمیم شاخه های افقی به مشام.
محبوب نازنین من، همه خواب و خیال من –
کاش یکباره به سر زمینی دور گورش را گم می کرد از برابر من.

محبوب من به کوتاهی یک روز بهاری گریزپاست،
و با غصه و غم هیچ سر دوستی ندارد.
به دست افشاری و پایکوبی
کوره راه فردا هارا می پیماید
شب و روزش را در سرمنزل آفتاب به سر می آورد،
نه توفان و نه باد هیچیک یارای آن ندارند که او را از جای برکنند.
محبوب نازنیم، همه جان و دلم او است –
و ایکاش کسی یک گلوله خرامش می کرد.